

Sínia del Ton Pacient

Vilobí del Penedès

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Vinyes de la Creu Grossa (08735 Vilobí del Penedès)
Emplaçament Davant de Cal Guatlla, al cantó dret de la Crta. BV-2127 , km.5,5

Coordenades:

Latitud: 41.38821
Longitud: 1.66961
UTM Est (X): 388770
UTM Nord (Y): 4582707

Classificació

Número de fitxa 08304 - 98
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Element arquitectònic
Estil / època: Contemporani
Segle s.XX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 004A00035
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dj., 18/12/2003 - 01:00

Descripció

Antiga sínia de rosari ubicada a llevant del nucli de Vilobí, a la partida coneguda com dels Baus. Es tracta d'una estructura formada per un pou d'uns 110 cm de diàmetre, que s'enfonsa verticalment al terra, i que connecta directament amb la mina d'aigua i es troba revestit amb rajoles. A la superfície, la boca del pou es

protegeix amb una estructura rectangular feta amb maons de 104 cm d'amplada x 157 cm de llargada x 42 cm d'alçada. A ambdós costats d'adossen dos braços rectangulars que s'adossen a la base de 32 cm d'ample x 62 de llarg x 148 d'alçada, sobre els quals es recolzen els dos eixos, la roda central i la de pinyons i el fust horitzontal amb arnés per animal. Actualment la boca de la sínia es troba protegida per una reixa.

Cap als anys 1915-1920, les necessitats d'aigua van anar creixent degut a l'extensió del regadiu, i això va provocar la construcció de sínies al costat dels pous. La sínia era semblant a un pou, amb el seu túnel i boca, i es connectava directament amb la mina, la qual cosa l'omplia d'aigua. L'aigua de la sínia s'extreia mitjançant un procediment mecànic, que consistia en dos eixos lligats, un vertical i un altre horitzontal, que movien una roda entorn a la qual es col·locava una cadena que anava justa dintre d'un tub. L'aigua es dipositava directament a l'estructura quadrangular que servia de bassa. Als eixos es lliga una biga de fusta de gran llargada, a l'extrem de la qual penja un tros de cuir. Aquest aparell servia per lligar un animal que donava voltes i feia girar els eixos, la roda i la cadena per extreure l'aigua. Malgrat que les sínies més antigues acostumaven a ser de catúfols, les construïdes com aquesta -vora l'any 1920- ja no eren de catúfols, sinó de rosari. Així l'aigua era pouada per una cadena que anava justa dintre d'un tub. Aquest tub, de tant en tant, s'estrenyia per tal de permetre la recollida de l'aigua. D'igual forma que amb els catúfols, l'aigua de la sínia anava a parar mitjançant una canalització a la bassa, on s'acumulava.

Observacions:

Les sínies més antigues acostumaven a ser de catúfols, és a dir, acostumava a lligar-se una cadena al voltant de la roda, que s'enfonsava dins la boca del pou de la sínia. Aquesta cadena comptava amb un seguit de catúfols (peces de ceràmica en forma de gerra) amb una boca a la part superior que recollia l'aigua, i un forat a la part inferior que permetia que, un cop dins l'aigua, l'aire sortís del catúfol i pogués entrar l'aigua. L'aigua que recollien els catúfols anava a parar a la bassa mitjançant una canal. Aquest sistema permetia extreure aigua de forma ràpida, mecànica i en grans quantitats. Les sínies construïdes a finals dels anys vint ja no eren de catúfols, sinó de rosari. Així l'aigua era pouada per una cadena que anava justa dintre d'un tub. Aquest tub, de tant en tant, s'estrenyia per tal de permetre la recollida de l'aigua. D'igual forma que amb els catúfols, l'aigua de la sínia anava a parar mitjançant una canalització a la bassa, on s'acumulava.

Història

La construcció de la sínia pot datar-se entorn als anys 1915-1920, quan el creixement del regadiu i les necessitats d'aigua van impulsar la construcció massiva de sínies al terme. El nom de la sínia "del Ton Pacient" es troba sempre relacionat amb el nom de la partida on es troba ubicada, que normalment coincideix amb el nom del propietari que en aquells moments va impulsar la seva construcció.

